

Felelos szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1908. FEBRUÁR 8.

NEGVEDIK ÉVFOLYAM. — 32. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

Külügyi bajok.

Kassa, febr. 7.

A képviselőházban két részről is leszamarazták ő kegyelmességét, a külügyminiszter urat. Bizonyára nem tulságosan parlamentáris kifejezés s meg is jegyezte rá az elnök, hogy ilyen hanggal nem lehet az ügyeket előbbrevinni. De egyébként igaz. Legfőljebb nem azt az erős szavat kellett volna használni, hanem szépen körülírni, választékosan, finom diplomáciával, hogy a kegyelmes külügyminiszter urnak magyar közjogi ismeretei nem állanak a tökély fokán.

E kedves ur, akinek a rengeteg nagy fizetéséhez Magyarország a kvóta arányában járul, nem akarja elismerni az ország önrendelkezési jogát, sem állami önállóságát, neki még mindig a Reichseinheit, a birodalmi egység motoszkál a fejében.

A mi diplomáciánk, amelynek a feje a külügyminiszter, sült osztrák s szinte érdemet talál benne, hogy ne ismerje a magyar közjogot, a magyar állam állami jogait, neki még mindig csak aféle gyarmat Magyarország. A régi, osztrák Schmerling-féle tradíciókon növekedtek föl, nekik csak császáruk van s a magyar királyságot az összbirodalomban csak olyanfélének képzelik, mint például a cseh királyságot.

Magyar közjogot nem ismernek. Most kezdik majd csak a konzuli iskolákban tanítani, az az hogy csak fölveszik a hivatalos tantárgyak közé, ami mindenesetre két különböző dolog. Mert a programba sok mindent fölvesznek az osztrák sógorok, hanem hogy azután az ígéretet betartják-e, az már egészen más kérdés. Az ígéret szó, ha betartják, ugy jó, de az ígéret betartásában Ausztria sohasem járt első helyen. A krimi háboruban, amikor a muszka számítani mert az osztrák támogatásra a török ellen, egy osztrák diplomata azt a kijelentést tette: Ausztria megfogja lépni — hálátlanságával a világot.

Minket oly gyakran és oly sűrűn lep meg a hálátlanságával, hogy szinte már megszokott dolog. Ugy látszik, a kegyelmes külügyminiszter ur is ezen az alapon rugdalozik ellenünk. De azért a kvóta arányában a magyar nép adójából való tömérdék fizetését eléggülten és mosolyogva föl-szedi.

Ez jellemzi a mi egész diplomáciánkat és külügyi képviselőtünket. Legnagyobb részében nemcsak hogy sült osztrák, hanem egyuttal magyar-gyűlöli. A magyar neki csak aféle ázsiai barbár, amelynek a pénze jó ugyan, de egyébként rugni kell rajta, minél nagyobbakat, amekkorákat csak lehet. Nem frázis, de tény, hiába akarják megcáfolni, hogy az idegen országban valami bajba esett magyar ember több kilátással és reménnyel fordulhat a német konzulátushoz, mint az osztrák-magyarhoz.

Joggal kérdezheti az egész magyar nemzet, hogy meddig tart még ez a szegényletes állapot? Meddig akar még élni ez a pökhendiség? Joggal kérdezheti, hogy a magyar országgyűlés és különösen annak a népképviselői háza meddig türi ezt az arcpirító helyzetet? Valószínű, hogy örökké ez a mulatság sem tarthat s a magyar országgyűlés, remélhető, hogy elégtételt fog szerezni ebben az irányban is a nemzet jogainak.

Városi műszaki hivatal.

Az új városi szervezet.

III.

Az új városi szervezet legjelentékenyebb újítása, a X. és XI. fejezetben található, mely a törvényhatósági mérnök és a városi műszaki hivatal felállításáról szól. A törvényhatósági mérnöki hivatal nagyon szűk hatáskörre szorítkozik. Teendő köre pusztán csak a törvényhatósági utak fölött való felügyelet, ellenőrzés, azoknak építése és gondozása tartozik. Továbbá gyakorolja a törvényhatósági utak mentén levő távirda- és távbeszélő vezetékek felett gyakorlandó felügyeletet.

Nagyfontosságú azonban a műszaki hivatal rendszeresítése, mely teljesíti mindazon műszaki teendőket, amelyekre a városnak, mint különféle üzemek fenntartójának szüksége van. A hivatal négy szakosztályra oszlik, melyek a következők:

1. A vízépítési szakosztály.
2. Középitési szakosztály.
3. Városrendezési és felmérési szakosztály.

4. Gazdasági mérnöki szakosztály.
A vízépítési szakosztály nem más, mint a jelenlegi városi építési hivatalnak a műszaki hivatal kebelébe való beosztása.

A középitési szakosztály a középületek vezetését vezeti, felügyel a magánépítkezésre s minden a városban előforduló utca- és térrendezés munkálatait teljesíti.

A gazdasági mérnöki szakosztály, a laktanya felügyelő hivatalának beolvasztásából keletkezett.

Teljesen új azonban a város rendezési és felmérési szakosztály. Ennek kötelessége elkészíteni a város szabályozási tervét, térképezni a város területét, felmérni az utcákat, a köztulajdont és a magán ingatlanokat.

Erre a hivatalra elodázhatatlan szükség van. A városok fejlődése kell, hogy bizonyos tervszerűség szerint történjék. Ugy a középitkezések, mint a magánépítkezések, nem különben az új utca nyitások, kifermálások munkája egységes szabályozási terv hiányában, a város elhelyezkedésének nagy kára nélkül keresztül nem vihető.

A város vezetői erre való tekintettel már azt tervezték, hogy a város szabályozás tervének munkálatait magánvállalat számára kiadják. Ennél azonban sokkalta helyesebb és hatásosabb megoldás az, mely az új városi szervezetben van lefektetve. Kassa kevesebb pénzzel éri el célját s a város gondozása egy állandóan munkálkodó szervet biztosít.

Reformok a hadseregben.

Egy vezérkari tiszt értesülései.

A magyar politikai világot már hónapok óta izgatottságban tartja az a kérdés, hogy a címer- és nyelvkérdést a hadsereg vezetősége hogyan fogja megoldani; illetve a legközelebb talán már a jövő évben megvalósuló nagy reformoknál milyen mértékben engednek tért a magyar nemzeti aspirációknak; annak a nagy vágyának, óhajának, hogy a hadsereg magyarországi része magán viselje a magyar jeleget. — Százféle kombináció keletkezett már, de egy se mondott még teljes bizonyosságot. A legkiválóbb bécsi tudósítók sem tudtak konkrét tényeket megszerezni, mert a hadügyminiszterium — ősi szokáshoz hiven — minden felvilágosítást megtagadott.

Epen ezért azt hisszük, szolgálatot tesszünk a magyar politikai világnak, amikor egy kassai származású magasrangú vezérkari tisztnek értesüléseit, akivel alkalmunk volt beszélgetni, közreadjuk annál is inkább, mert ez értesülések hitelesek, komolyak. A vezérkari tisztnek ugyanis alkalmunk volt a hadügyminiszterium vezető embereivel mindennap konferálni a megvalósítandó reformok felől és alkalmunk volt betekinteni azok közé a tervek közé, amelyeket már a jövő esztendőben megvalósítanak.

Értesülései a következők:

A mostani címert és pedig: a közös hadseregben a kétfejlű sást, a honvédségnél a magyar koronát megszüntetik. Helyébe életbe léptetik az ugynevezett rézkokárdát, amelyet a hadsereg a negyvenes, ötvenes években viselt.

Az ezredzászlókat megszüntetik. Megszüntetik annál is inkább, mert modern, hadászati szempontból semmi szükség sincs már a zászlókra. Útközetek, csaták alkalmával az egyes ezredek oly messze szóródnak egymástól, oly nagy területen folyik a harc, hogy a zászlónak, mint különböző

állásokat, fekvéseket jelző jelvénynek, semmi haszna, jelentősége nincs már.

A vezérleti és vezényleti nyelv természetesen nem változik.

Éz az a pont, amelynél nem lehet engedékenységre bírni a hadvezetőséget. A német vezérleti és vezényleti nyelv megdönthetetlen. Ebben nincs és nem lesz sohasem engedmény. Ellenben a legszigorúbban alkalmazni fogják és életbe léptetik az ezrednyelveket. Speciálisan Magyarországon lesz négy nemzetiségi ezred (két román, szerb, tót ezred.) Ezekben az ezredekben a legénység csupa egy nemzetiségbeli lesz. A legutolsó magyar ezrednek székhelye Nagyvárád lesz. Természetes, hogy a tisztikar beosztása is ennek az ezredbeosztásnak megfelelően történik majd. A nemzetiségi ezrednél nemzetiségi, a magyar ezrednél magyar tisztek alkalmaztatnak. A német tisztek előnyben részesülnek. Azok minden-
hová eljuthatnak.

Az új reform 1909 ben lép életbe.

A városi önkormányzat.

Alkotmánybiztosíték a szervezetben

Mikor tarthatnak közgyűlést?

Kassa város szervezeti bizottsága tegnap délután 4 órakor Éder Ödön polgármester, elnöke alatt megkezdte az új városi szervezet tárgyalását, melynek tüzetes megvitatása után, a közgyűlés elé került a hatalmas mű. A bizottság mindenek előtt jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott dr. Kriebel Edgár főjegyzőnek, aki az új szervezet megalkotásán példás szorgalommal és ügyszeretettel buzgálkodott.

A bizottság az új szervezetet fejezetenként tárgyalja. A közgyűlésről szóló fejezet tárgyalásánál jelentékeny módosítást eszközölt a bizottság. Szabályrendeletbe kívánja felvéteni, hogy a rendes közgyűlés megnyitásához legalább 40 bizottsági tag jelenléte szükséges, továbbá, hogy rendkívüli közgyűlés csak 40 bizottsági tag írásban kifejezett kívánságára hívható össze.

Ez a módosítás nagy megnyugtató-sunkra szolgál, mert a városi autonómia alkotmányos funkcionálását körülbástyázza. A Napló kifogásolta volt, a szervezeti szabályrendelet 8. §-át, mely a tisztviselő bizottsági tagok fölött való rendelkezést az elnökre bizza. Ha az előbb említett módosítás keresztülvihető, ennek a szakasznak fentartása továbbra is sérelmes marad, amennyiben illuziórissá válik a tisztviselő bizottsági tagok, szabad akaratnyilvánítása.

Az új szervezet szerint a közgyűlésnek legalább 25 szavazattal bíró tisztviselő tagja lesz. A tisztviselők felett rendelkező hatalomnak csak 15 bizottsági tagot kell megnyernie, s a látszólag erősen megszigorított közgyűlési megnyitás kérdése el van intézve. Holott ha ezt a szakaszt kirekesztik, a tisztviselők nem kötelesek megjelenni, mely esetben 40 jelenlevő verbuválása sokkalta nehezebb feladat lesz.

Ez a szakasz, mely egyébként is újítás, teljesen mellőzendő. Hiánya jó volt a múltban, a jövőre is csak hasznos lehet.

Az alkotmányos garanciákról alkotott törvény szellemének megfelelően a szervezett bizottság a közgyűlés hatáskörébe utalta a törvénytelen kormányrendeletek ellen irányuló panasz jogát is.

A szervezési bizottság ma folytatja üléseit.

TÁVIRAT — TELEFON.

A lisszaboni királygyilkosság

Lisszabon, febr. 7.

A tegnapi merénylet alkalmából házkutatásokat tartottak és több le-tartóztatás történt. Három republikánus képviselőt és két újságíró-t ma szabadlábra helyeztek.

A portugál hivatalos lap mai száma közli a király kéziratát, amelyben kijelenti, hogy csak a legszükségesebb kiadásokat kéri a királyi ház részére.

Frankó volt diktátor és családja ma Párisba érkeztek.

Lisszabonban a látszólagos nyugalom dacára forrongásoktól tartanak, amelyben a katonaság is részt fog venni.

A republikánus párt vezeterei minden felelősséget elhárítanak magukról és kijelentik, hogy nem céljuk még több szenvedés előidézése.

A legközelebbi formális ülés.

A képviselőház legközelebbi formális ülését a delegáció tanácskozá-sai alatt e hó 13-án fogja tartani, a mikor különböző bizottsági jelentések kerülnek napirendre.

A delegáció ülése.

Bécs, február 7.

A delegáció mai plenáris ülésén Barabás Béla elnökölt. Folytatták a külügyi költségvetés tárgyalását, a melynél az ismeretes Aehrenthal-ügyben Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb beszédet tartott és megnyugtató, magyarázó kijelentéseket tett. A miniszterelnökön kívül Thaly László, Kmetty Károly és Rakovszky Béla szólaltak fel. Ezzel Aehrenthal vezeklése véget ért és folytatták a külügyi vitát, amelynek befejezése után a tengerészeti, pénzügyi és zár-számadási albizottságok jelentése került sorra.

A házszabályrevízió.

Budapest, febr. 6.

A delegáció tanácskozásai a ház-szabályrevízió kérdését teljesen hát-térbe szorították. Ugy volt tervezve, hogy a pártközi konferencia a dele-gáció tanácskozásai alatt fog megtar-tatni, de újabb értesülés szerint gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a jövő hét elejére hívja össze a konte-renciát, amelyre legfeljebb nyolc-tíz képviselőt fog meghívni a pártok ve-zérei közül. A revízióról most min-denféle hír került forgalomba és azt mondják, hogy a kormánynak egé-szen elment a kedve a revíziótól, mert tart az obstrukciótól.

Mandel Pál meghalt.

Budapest, febr. 7.

Mandel fővárosi ügyvéd, a ki a szabadelvűpártnak alakulása óta egész máig oszlopos tagja és a legutóbbi idő-kig képviselő is, volt, ma Buda-pestben meghalt.

Elfogadott törvények.

Budapest, febr. 7.

A törvényeket összeegyeztető bi-zottság a főrendiház tegnapi ülésén véglegesen elfogadott törvényeket át-tette a kormányhoz, amely azokat ma felterjesztette a királyhoz szente-sítés végett.

UJDONSAGOK.

— Tűz egy dohánytőzsdében. Tegnap délután fél 5 órakor rohamosan elterjedt a hír a városban, hogy a Schalkház nagy-szálló ég. A rémhírből, mindössze annyi fe-lelt meg a valóságnak, hogy a szálloda épü-letében levő, özv. Berka Józsefné tulajdonát képező dohánytőzsdében tűz ütött ki. A rém-hír azonban így is több száz főnyi néptö-meget csodított össze a szálloda előtt. A dohánytőzsdében a tűz úgy keletkezett, hogy a kályhából kipattanó szikráról meggyuladt egy faláda. A tűz hamarosan lángra kapott és az áru szekrényt veszedelemmel fenye-gette. Néhány perc alatt a kis trafik fojtó füsttel telt meg s a könnyen gyulékony anyagok égni kezdtek. A tüzet a szálloda alkalmazottai hamarosan eloltották, úgy, hogy mire a tűzoltóság megérkezett, már a veszélyt elhárították. A trafikosnő kára je-jentékeny, amennyiben különféle újságok, és nagyobb értéket képviselő áru veszett a tűzbe.

— Körorvosok mozgalma. A községi és körorvosok tegnap fizetésrendezésük ér-dekében ülést tartottak a fővárosban, amely után küldöttségileg tisztelegtek a pénzügy-miniszteriumban. — A küldöttségben Klein Samu tornai körorvos is részt vett.

— Elhajtott ökrök. A tegnapi állat-vásár alkalmával Melcer Simon matheóci marhakereskedő két ökrét, mialatt Melcer másfelé volt elfoglalva, ismeretlen tettesek elhajtották. Az sem lehetetlen, hogy az ök-rök maguktól szabadultak el. A károsult feljelentésére a rendőrség a nyomozást fo-lyamatba tette.

— Italmérők és a megbízhatatlanság. Az italméresi törvény értelmében az italmé-resi engedély megvonható azoktól, kik an-nak rendes gyakorlásában megbízhatatlanok. A belügyminiszter legutóbbi rendeletet adott ki, amely szerint megbízhatatlan az az italmé-rő is és megfosztandó az italméresi jog-gyakorlásától, akit kivándorlásra való bujto-gatáson, csábításon, felhíváson érnek, vagy aki nemzetiségi izgatásokban résztvesz. Egy-uttal felhívta a belügyminiszter az összes elsőfoku hatóságokat, hogy ezeket az ese-teket — ha előfordulnának — haladéktala-nuj jelentsék be a pénzügyigazgatónál.

— Nyakszirtmeregvedés Borsodvár-megyében. Miskolcraól jelentik, hogy a kö-zeli Alsóhámor községben Grassalkovich József gyári munkás tegnapelőtt hirtelen megbetegedett. Dr. Téry gyári orvos nyak-szirtmeregvedést konstatált. A betegség olyan rohamosan fejlődött, hogy a beteg nagy kinok között huszonnégy óra alatt meghalt. Dr. Téry az esetről azonnal jelentést tett a központi főszolgabírósnak, ahonnan a szol-gabíró és a járásorvos nyomban a helyszi-nére siettek az óvintézkedések megtétele végett.

— Az iskolák feliratai. A hivatalos lap mai száma közli Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét, melylyel az 1907. évi XXVII. törvény-cikknek az iskolák felirataira vonatkozó részének végrehajtásáról intézkedik. A rendelet szerint minden iskolán, tekintet nélkül a tanítási nyelvre, a törvényben meghatározott szabályszerű magyar felírás legyen és pedig, minthogy ezt a törvény rendel el, első helyen. Azon iskolákon pedig, melyek előadási nyelve nem a magyar nyelv, az iskolafentartó a magyar nyelven kívül az illető iskola előadási nyelvének megfelelő nyelvű, az idézett törvényszakasz rendelkezéseinek teljesen megfelelő feliratot is alkalmazhat, amely természetesen a magyar nyelvű felirat méreteit túl nem haladhatja. A miniszter a rendeletet valamennyi közigazgatási bizottsághoz intézte s tudomásulvétel végett az egyházmegyei hatóságoknak is megküldte.

— Elhunyt művésznő. *Bácsné Maár Julia*, aki a kassai Nemzeti Színházban, *Szendrey Mihály* társulatánál, mint anyaszínésznő hosszabb ideig működött, most Aradon 61 éves korában elhunyt. *Bácsné* nagyon szerette a kassai közönség. Valahányszor a színpadra lépett, bármiféle szerepet játszott is, mindenkor tökéletes volt a játéka és az ő egyénisége, az ő magas fokú intelligenciája, a finom megfigyelő és alkotó képessége mindenkor híven tudta tolmácsolni azt az eszmét, melyet a költő a *Bácsné* által képviselt szereppel kifejezni akart. Bámulatos volt ritka nagy szorgalma, melylyel szerepét tanulmányozta, de nem is volt pályatársai között senki, aki úgy tudta volna szerepét, mint ő. És nemcsak a magát tudta volna szóról-szóra, hanem mindazok szerepét is, akik vele együtt játszottak.

— Csáky gróf tragédiája. Fővárosi lapok, akik tegnap igen keveset irtak Csáky György gróf tragikus haláláról, ma a következőket írják: *Csáky György* gróf szegény ember volt, bár egykor milliók folytak el a kezén. Évekkel ezelőtt egyik legdálisabb hadnagya volt Bécsben a 6. számú huszárezrednek. Mint Csáky Rezső gróf fia, gazdag volt maga is, de igen nagy hozományt kapott a feleségével, *Majthényi Sarolta* bárónővel is. De vagyonát megőrizni nem volt képes. Oly örült pazarlást vitt végbe, hogy pár év alatt végére járt a pénzének s elidegenítette magától a feleségét is, ki válópert indított ellene. Ekkor egy színésznőnek kezdett udvarolni s reáköltötte azt is, ami vagyonából még megmaradt. Egy szerencsés kártyajáték még fordított egyszer a szerencsésén. Pár év előtt sok szó esett *Csekolics Gyula* gróf mintegy két millió koronás kártyavesztéséről. Ez összeg felének, majdnem egy millió koronának *Csáky György* gróf volt a nyertese. Nem becsülte meg a szerencsését, mert a nyert pénzt maga is kártyán játszotta el utóbb. Végképpen letörve, kivándorolt Amerikába. Ott aztán megismerte a nyomorúságot is. Nem tudta elviselni s nemrég kétségbeesésében mellbe lőtte magát. Így került a kórházba, hol a minap aztán befejezte hányatott életét.

— Magához tért a ravatalon. *Kosháza* községben — mint onnan jelentik — a minap magához tért a ravatalon *Gavalla János* gazda felesége. A gyászoló közönség megjelent a temetésen s a férj és hat árvaja sirva ártak körül a koporsót. Egyszerre valami zaj hallatszott a koporsóból, amitől megijedt a gyászoló gyülekezet és sokan felelmükben futásnak eredtek. A férj azonban kinyitotta koporsót, melyben nyitott szemekkel feküdt a holtnak vélt asszony. Az asszony hosszú időn át beteg volt és önkívületi állapotba esett s a bábaasszony hallottnak nyilvánította. Az asszonyt kiemelték a koporsóból és ismét ágyba fektették, ahol egészen magához tért.

— *Rákóczi Ferenc* siremléke. Tudvalevőleg *Apponyi Albert* gróf vallás- és

közoktatásügyi miniszter az elmúlt év folyamán pályázatot hirdetett *II. Rákóczi Ferenc*nek a kassai székesegyházban fellálandó siremlékére. A pályázati határidő 1907. december 31-én járt le. Mint értesülünk, számos pályamű érkezett a budapesti városligeti Szépművészeti Muzéumba, ahol a bíráló-bizottság ítéletének meghozatala után a beérkezett pályaműveket tizennégy napon át közszemlére fogják kiállítani. A pályázaton a következő művészek vettek részt: *Holló Barnabás*, *Füredi Richárd* és *Lechner Jenő*, *Tóth István*, *Barkup Béla* és *Sztehló Ottó*, *Lukácsi Lajos* és *Lux Kálmán*, *Darázs János*, *Hikisch Rezső* és *Beck Fülöp*, *Székely Ernő* és *Hybl József*. — A bíráló-bizottság legközelebb megalakul.

— *Magyar Otthon*. Elsőrangú penziót Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. *Főherceg Sándor-utca 30. sz.*

Színház, művészet.

Heti műsor:

Pénteken: A vetélytárs, másodszor.

Szombaton: Gretchen. Tréfa 3 felvonásban.

Vasárnap: Délután 3 órakor Náni. — Este a Makrancos hölgyek. (Lysistrata).

Hétfőn: Makrancos hölgyek.

Kedden: Makrancos hölgyek.

A vetélytárs.

(Színmű 4 felvonásban. Írták: *Kistemaekers és Delard*. Fordította: *Huszár Imre*. Első előadása február 6-án volt a kassai Nemzeti Színházban.)

Brizeux Andre szobrász talán élete fogytáig alkothatta volna ismeretlen és szegényes műtermében a műremeket, ha a kopott köntösű, éhletlen zseni, jó sorsa össze nem hozza — feleségével. Ez a vasakaratu, nagystílű asszony páratlan energiával kiharcolta a férj dicsőségét. A művész alkotott, és élettársa, az asszony elvégezte mindazt, ami elől a legnagyobb tehetség sem zárkozhatik el, a zsenialitás pénzre váltását; más szóval élve a feleség teljesítette férje talentumának adminisztrálását.

A művész dicsősége zenithjén áll, mikor elszegényedett rokonait: *De Mostagnest* és leányát *Simonet* házába fogadja. A leány viruló szépségű teremtmény, aki a művészen szerelmet ébreszt. A szobrász eleinte küzd előtörő szenvedélye ellen, *Simonet* azonban feleségül kéri s ez a fordulat oly váratlanul lepi meg, hogy önralmát veszítve, bevallja szerelmét s a leküzdhetetlen vágyakozás tüzével felperzseli a leány tisztaságát.

A szobrász felesége finom női ösztönnel megérzi, közte és férje között egy harmadik áll. Még nem tudja biztosan, hogy kicsoda, sir, könyörög, kacag, küzd, hogy férjét a vetélytárstól visszahódítsa. És itt a darabnak egy nagyszerű jelenete játszódik le.

Az urát féltő, a művészt imádó asszony kétségbeesett harca egy ismeretlen ellen, aki boldogságának útjába áll, elakarja rabolni a családi szentélytől a férjet, a hiedelmárványtól az alkotó művészt. (Mert a szobrász, mióta szerelme rabul ejtette, csak ennek a szenvedélynek él, nem kap ihletet a munkához.) Az asszony viaskodása, küzdelme megdöbbenő, siró rimánkodása, marasztaló könyörgése azonban nem használ, a férj — elmegy.

Elmegy, hívja a kötelesség szava. — Hívja a *Simone* szive alatt ébredő gyermek, melynek ő az apja. Az asszony szeme is felnyílik, megismeri a vetélytársat, de belátja, hogy hasztalanul küzd férje után, elhódította tőle, ami boldogságuk betetőzéséhez hiányzott — a gyermek.

Husz hónap telt el, hogy *Brizeux Andre* feleségét elhagyta. A gyermek meghal s érzi, hogy minden kötelék, mely *Simoné*hoz fűzte — elszakadt. Csak muló természetű viszony volt, amiért feleségét elhagyta, s egy éjjel ellenállhatatlan vágyat érez, hogy belopódzék régi műtermébe, felesége lakására. Az asszony tüze teljesen elhamvadt s most látja csak, hogy a szive feleségéhez vonza, nála nélkül nincs egyebe, csak a szegény, a sivár vigasztalanság. Viszszatér az asszonyhoz könyörög, hogy bocsásson meg neki. Az asszony megbocsát, de kéri, hogy távozzék. A régi boldogságot többé feltámasztani nem lehet. És a férj megtörtén távozik, a sötét jszakába.

Ez a „*Vetélytárs*“ hézagos meséje. Htányzik a darabból a színpadias cselekménybeli effektus, nem találkozunk az író mesteremberek boszorkányos ügyességével, annál inkább megkap a darab igazsága, élethűsége és remek szépségei mindvégig lekötik a figyelmet. Az előadás mintaszerű volt. *Fái Flóra* mesterien játszotta meg a feleség szerepét. Megindító volt a férjét féltő asszony kétségbeesett ragaszkodásában, finom, nemes, előkelő és mélyen megsomoritó az utolsó jelenetben, mikor egyszerűen, a lemondás bus hangján adja tudtul vezeklő férjének, hogy már minden késő. Csodálattal és mély megilletődéssel élveztük a művésznő nagyszerű játékát, amit a közönség is nagy lelkesedéssel ünnepele. *Étsy Emilia* játszotta nagy sikerrel *Simonet*. A szobrász szerepében *Rácz Ede* értékes és folyton újat kereső művészi egyénisége a lelki szenvedélynek ábrázolására néhány oly meglepő színt és hangot talált, hogy igaz talentumába vetett hitünket és bámulatunkat fokozta. A kitünő előadás sikeréhez hozzájárult *Doktor János*, *Nagy Sándor* és *Szenássy György* művészi játékkal.

A *Vetélytárs* a közönség tetszését elnyerte s felvonások után zajosan tapsolták a szereplőket.

Hirdetések.

Egy intelligensebb idősebb özvegy asszony, ki a magyar, német és tót nyelvben jártas

házvezetőnői,

:: esetleg üzletbe ::

állást elvállal,

(helyben is.)

Tudakozódni lehet:

Kovács-utca 22. sz. alatt, I. em. 4. ajtó.

BYE BYE BYE BYE BYE BYE

A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak **FÉLARON** szerezhetik be egyenruhájukat **LICHTIG LIPÓTNÁL**
Kassa 15-utca 103.
Közös egyenruhákat átcsereél honvédségi egyenruhákért.

BYE BYE BYE BYE BYE BYE

Fő-utca 56. szám alatt
különbejáratu butorozott
-- szoba, előszobával --
azonnal kiadó.

RÁKÓCZI SORSJEGYEK
FŐNYEREMÉNY 40 000K.
EGY SORSJEGY ÁRA
1 KORONA.

FŐELÁRUSÍTÓ: KASSAI JELZÁLOGBANK.

Kapható minden kassai pénzügyintézet-
nél és dohánytőzsdében.

Nagy vásár.

MEISELS LEO
KASSA, FŐ-UTCA 58. SZ.
a Nemzeti Színházzal szemben.

:: AJÁNlja: ::

női divat és vászonárak rak-
tárát. — Nagy választék: színes
és fekete selymekben.

DÚS VÁLASZTÉK:

bel-és külföldi gyászkelemékben

Paplan és ágytakarók. — Asztalneműk,
zsebkendők, cosmanosi kreton és barchet.

— Francia battiszt és zephir. —

Mindenféle bársony és plüsch, butorkreppék.

Maträckelmék, posztó- és kö-
tött kendők.

Május 1-re kiadó
uri lakás,

mely áll 4 parkettás szoba,
előszoba verandával, konyha
(nem közös), kamara, 4 pince,
kertilak 1 szobával, istálló,
kocsiszin, sertés- és baromfi-
ólak, 800 □-öles gyümölcsös-
kert nemes fajú alma, körte
stb. fákkal. — Gázvilágítás.

Esetleg február 1-re
2 szoba és konyha is
kiadó

Széplaki-sor 15. szám alatt.

Kiadó: Murányi József.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvecskékre és cheque-
számlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. — Folyószámla hitelt
engedélyez fedezet alapján. — Értékpapírokat, külföldi pénzneme-
ket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

Kassai jelzálogbank részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és
e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi
magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltét-
lenül heenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető.
Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosítja. 15 év eltelté-
vel, a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival
együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis 1000
koronát kézhez kapja. — Amennyiben azonban már az első
részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K hala-
dékitalanul esedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 51
év előtt beszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt
bármikor kézhez kaphatja.

A biztosításért évről-évre csökkenő minimális pótdíj fizetendő,
a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 éviig terjedő életkorban
levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt
is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takaré-
kossági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg,
hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmele-
gebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg,
a mely ilyenképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

Kassai Jelzálogbank r.-t.

HALTENBERGER BÉLA

ruhafestő-, vegyítisztító és gőzmosógýára

Telefon: 70. sz.

= Kassa. =

Telefon: 70. sz.

A fehéreneműnek kilogrammonként való mosatása mindinkább kiterjed. Egy kísérlet után
meggyőződést szerezhet bárki ennek előnyeiről.

Egy kilogramm fehérenemű mosatási díja a mennyiség szerint
40, 45, 50 fillér.

A fehérenemű mosott, szárított és mángorolt állapotban házhoz szállítatik. Chloromész al-
kalmazása kivan zárva. Bővebb felvilágosítás nyerhető:

a gyári irodában (Szerecsen-utca 3. sz.) s az átvételi üzletekben (Kossuth Lajos-utca 3. sz.,
Fő-utca (Andrássy-palota), Deák Ferenc-utca 32. szám.)

Számos megbízást vár, teljes tisztelettel:

HALTENBERGER BÉLA.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.